

Wyrok z dnia 26 marca 1998 r.

I PKN 6/98

W razie bezprawnego stwierdzenia wygaśnięcia umowy o pracę z pracownicą powracającą po urlopie wychowawczym, brak jest podstaw do nieuwzględnienia żądania przywrócenia do pracy, jeżeli jest to możliwe i celowe (art. 56 § 1 i 2 w związku z art. 45 § 2 KP).

Przewodniczący SSN: Józef Iwulski, Sędziowie SN: Adam Józefowicz (sprawozdawca), Jerzy Kwaśniewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 26 marca 1998 r. sprawy z powództwa Doroty W. przeciwko Józefowi C. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 18 września 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Powódka Dorota W. wystąpiła z powództwem przeciwko Firmie Handlowo-Produkcyjno-Usługowej „F.”, Eksport-Import - Zakład Garbarsko-Kuśnierski - Józef C. w G. o ustalenie istnienia stosunku pracy między stronami, a po zmianie żądania wniosła o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach.

Pozwany domagał się oddalenia powództwa.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Bochni wyrokiem z dnia 16 kwietnia 1997 r. [...] przywrócił powódkę do pracy na poprzednich warunkach. Sąd ustalił, że Dorota W. była zatrudniona od 1 marca 1991 r. na stanowisku krawcowej w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie od 21 listopada 1993 r. do 28 lutego 1996 r. przebywała na urlopie wychowawczym, przy czym zasiłek wychowawczy pobierała od 20 listopada 1995 r. Po upływie urlopu wychowawczego powódka pojawiła się u pozwanego w listopadzie 1996 r. Wówczas dowiedziała się, że stosunek pracy wygasł w związku z

porzuceniem pracy, co wynika z wystawionego w dniu 28 lutego 1996 r. świadectwa pracy (brak dowodu doręczenia powódce tego dokumentu). Z powodu braku dokumentacji rejestrującej przebieg okresu pracy nie można ustalić, jak długo miał trwać okres urlopu wychowawczego. Według twierdzeń powódki urlop ten zakończył się 21 listopada 1996 r., a według pozwanego - w dniu 28 lutego 1996 r. Opierając się na zaświadczeniu Inspektoratu ZUS w B., Sąd Rejonowy ustalił, że powódka korzystała z urlopu wychowawczego do dnia 28 lutego 1996 r. Przedwczesne wystawienie przez pozwanego świadectwa o wygaśnięciu umowy o pracę w dniu 28 lutego 1996 r. Sąd uznał za bezpodstawne, bo był to ostatni dzień urlopu wychowawczego powódki, a do pracy powinna zgłosić się w następnym dniu. Ponadto Sąd Rejonowy stwierdził, że skuteczność takiego sposobu „rozwiązania” umowy o pracę zależała od doręczenia powódce świadectwa pracy w taki sposób, aby mogła z nim zapoznać się. Wobec braku dowodu wysłania do powódki świadectwa pracy, Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest uzasadnione. Dlatego na podstawie art. 56 § 1 KP w związku z art. 7 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 24, poz. 110) Sąd uwzględnił powództwo.

Sąd Wojewódzki - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie, wyrokiem z dnia 18 września 1997 r. [...] oddalił apelację pozwanego. Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd ten stwierdził, że pracodawca nie prowadził dokumentacji w zakresie udzielonego powódce urlopu wychowawczego, a okresy tego urlopu wynikają jedynie z dokumentacji składanej przez powódkę do organu rentowego w związku z ubieganiem się o zasiłek wychowawczy. Z dokumentacji tej wynika, że powódka korzystała z urlopu wychowawczego od dnia 21 listopada 1993 r. do 28 lutego 1994 r., następnie od 1 marca 1994 r. do 28 lutego 1995 r. oraz od 1 marca 1995 r. do 28 grudnia 1996 r. Pracodawca potwierdził powódce wnioski o udzielenie jej urlopu wychowawczego na dokumentach do organu rentowego na okres od 21 listopada 1993 r. do 20 listopada 1995 r., a potem od 1 marca 1994 r. do 28 listopada 1995 r. i od 1 marca 1995 r. do 28 lutego 1996 r. Zdaniem Sądu Wojewódzkiego, powódka mogła korzystać z urlopu wychowawczego do 20 listopada 1996 r. Obie strony przyznają, że w listopadzie 1996 r. powódka stawiała się do pracy w celu jej podjęcia. Według twierdzeń odpowiedzi na pozew, dopiero wówczas zostało wystawione powódce świadectwo pracy (po sprawdzeniu w dokumentach do kiedy urlop wychowawczy trwał) ze stwierdzeniem, że doszło do porzucenia pracy. W tym stanie rzeczy - zdaniem Sądu Wojewódzkiego - nie można podważyć twierdzeń

powódki, że umówiła się z pracodawcą, że wykorzysta cały przysługujący jej 3-letni urlop wychowawczy, po którego upływie w listopadzie 1996 r. zgłosiła się do pracy. Z dokumentacji urlopu wychowawczego prowadzonej dla celów zasiłku wychowawczego wynika, że urlop ten trwał dłużej, niż zanotowano w dokumentach potrzebnych organowi rentowemu. Trafnie zatem - w ocenie Sądu Wojewódzkiego - Sąd pierwszej instancji uznał, iż w niniejszej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, że powódka porzuciła pracę w rozumieniu art. 64 KP, a tym samym należy uznać za prawidłowe rozstrzygnięcie przywracające ją do pracy.

Pozwany wniósł kasację od powyższego wyroku Sądu Wojewódzkiego, zarzucając w niej naruszenie art. 56 KP w związku z art. 45 § 2 KP. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu kasacji skarżący kwestionował oparcie zaskarżonego wyroku wyłącznie na zeznaniach powódki, która twierdziła, że umówiła się z pozwanym, iż będzie korzystać z urlopu wychowawczego do listopada 1996 r. Wnoszący kasację uważa, że błędne jest stanowisko Sądu drugiej instancji wiążące kwestię porzucenia pracy z doręczeniem powódce świadectwa pracy. Ponadto w kasacji zarzuca się, że Sąd pierwszej instancji nie ustalił, czy jest możliwe i celowe przywrócenie powódki do pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie może być uwzględniona. Wprawdzie opiera się ona na zarzucie naruszenia prawa materialnego, ale nie precyzuje sposobu naruszenia przepisu art. 45 § 2 i art. 56 KP oraz nie zawiera twierdzeń, że Sąd drugiej instancji dokonał błędnej wykładni lub niewłaściwie zastosował powyższe przepisy prawa materialnego. Jednakże z treści uzasadnienia kasacji wynika, że skarżący w istocie polemizuje z ustaleniami i oceną zebranego materiału dowodowego, dokonaną przez Sąd drugiej instancji, pomimo iż nie zarzuca w kasacji naruszenia konkretnych przepisów postępowania. Brak jest zatem podstaw do kwestionowania ustaleń, dokonanych bez naruszenia przepisów postępowania. Sądowe ustalenia stanu faktycznego mogą być przedmiotem kontroli kasacyjnej tylko wówczas, gdy skarżący zarzucił i wykazał, że zostały dokonane z naruszeniem przepisów proceduralnych, które mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 393¹ pkt 2 KPC). Niespełnienie tych wymagań prawnych

przez skarżącego uniemożliwia kontrolę kasacyjną ustaleń faktycznych Sądu drugiej instancji, przyjętych za podstawę wyrokowania. Na bazie tylko tych ustaleń może być dokonana ocena zasadności zarzutu kasacji naruszenia prawa materialnego. Nie może odnieść skutku prawnego twierdzenie skarżącego, że Sąd drugiej instancji dokonał ustalenia czasu trwania urlopu wychowawczego, opierając się na zeznaniach powódki. Zgodnie bowiem z art. 233 § 1 KPC ocena wiarygodności i mocy dowodów należy do Sądu orzekającego na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Pozwany nie przedłożył dokumentów dotyczących udzielenia powódce urlopu wychowawczego, ani wiarygodnych dowodów na okoliczność porzucenia przez nią pracy. Pozwany nie powiadomił powódki w stosownym czasie, że stosunek pracy wygaś na skutek porzucenia pracy ani niezwłocznie nie wysłał jej świadectwa pracy w związku z wygaśnięciem umowy o pracę. W tych okolicznościach zasadnie ustalił Sąd drugiej instancji, że stosunek pracy powódki nie wygaś po upływie 2 lat w dniu 28 lutego 1996 r., jak twierdzi pozwany, lecz trwał nadal w czasie urlopu wychowawczego przez 3 lata, do 21 listopada 1996 r. W tej sytuacji brak jest podstaw do uznania zasadności zarzutu, że powódka porzuciła pracę w rozumieniu art. 64 KP, a tym samym istniały podstawy do przywrócenia powódki do pracy na poprzednich warunkach, zgodnie z art. 56 § 1 KP w związku z art. 67 KP, wobec bezpodstawnego stwierdzenia wygaśnięcia umowy o pracę. W ustalonych okolicznościach sprawy brak było podstaw do zastosowania art. 45 § 2 KP w związku z art. 56 § 2 KP, gdyż przywrócenie powódki do pracy, zgodnie z jej żądaniem, nie może być ocenione za niemożliwe lub niecelowe.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że kasacja pozwanego nie ma usprawiedliwionych podstaw i dlatego na zasadzie art. 393¹² KPC orzekł, jak w sentencji.

=====